

Največja drevesa

V Kaliforniji, v dolini Yosemite, se je podrlo in izkoreninilo pred kratkim v velikem viharju tretje največje mamutovo drevo. Ta drevesa, velikasi med največjim drevjem na zemlji, imajo svojo tisočletno zgodovino, zgodovino, ki sega veliko globlje v preteklost kakor zgodovina vsega človeštva. Mamutovo drevo (latinsko: Sequoia gigantea) je bilo poznano prirodoslovcem že v prejšnjih stoletjih kot ostanek iz dob jura in krede, še preden so ga videli belci. Kajti odkritje mamutovega drevesa po belcih pade v l. 1850. Ledena doba na zemlji je mamutovo drevo uničila v Evropi, Aziji in v Severni Ameriki. Je to drevo kakor naš mecesen, drevo, ki raste v višini 1700 do 2900 metrov. Njegova rast je radi tega tudi zelo počasna. Mamutovo drevo potrebuje približno 2000 let, da postane 100 metrov visoko.

Neki angleški prirodoslovec je preštel 79 mamutovih dreves po letnih zrasteh; 75 od njih je bilo starih preko 2000 let, štirje pa preko 3000. Zgoraj imenovano drevo, ki ga je podrl vihar, so domačini

imenovali »konjski hlev«; bilo je staro samo 1800 let, njegov spodnji del je bil izdolben od vremenskih neprilik in je bila radi tega njegova odpornost zelo zmanjšana. V izdolbenem delu so imeli Indijanci iz iste pokrajine že več desetletij hleve za svoje konje, odtod tudi njegovo ime. Čas odkritja teh dreves pade v dobo bojev med belokožci in Indijanci, v dobo kalifornijskih zlatokopov. Ko je l. 1848. Švicar Avgust Suter našel v dolini Sacramento prve kose zlata, so jeli poplavljati te pokrajine iskalci zlata, ki so bili večidel le delomržeži in postopači. Ti ljudje so domačine Indijance skoraj popolnoma iztrebili in pregnali. V dolini Yosemite, v zadnji obrambni postojanki Indijancev, so našle napadajoče čete belcev na tisoče teh prastarih gozdnih velikanol. Tudi vest o tej najdbi je prignala tja novo množico ljudi — bili so to prekupčevalci z lesom. Drevo je padlo za drevesom pod udarci neusmiljene sekire. Pozno, toda še v pravem času, je bila dolina Yosemite razglašena za naraven park. In tako veste o tej visoki planoti še nekaj stotisočletnih mamutovih dreves v vsej divje romantični krasoti.

Potopljena mesta

Pred nedavnim časom so zaradi vročine in suše, ki sta povzročili močno znižanje vodne gladine, odkrili v jezeru Tai v severnem delu Kitajske prastaro, potopljeno mesto. Ribiči so razločevali iz svojih čolnov mestno obzidje, ceste in hiše na dnu pod vodno gladino. Po pripovedkah, ki jih pripovedujejo v tej pokrajini, gre tu za veliko mesto Saniang, ki se je potopilo ob isti povodnji, zaradi katere je takoj nato nastalo jezero Tai. Seveda ni Sanian^o edino mesto, ki je izginilo

pod vodo in ki živi danes samo v pravljici in pripovedki dalje.

Poznamo še veliko potopljenih mest in celo celin. Spomnimo se samo na Atlantido. Veliko, nekoč zelo obljudeno mesto leži baje tudi na dnu jezera Killarney na Irskem. Nemčija ima svoje potopljeno mesto Vineto, ki je neke na obali Vzhodnega morja izginilo v valovih. Nekdanje francosko mesto Ys na severozapadni obali Francije leži baje pod vodovjem zaliva Douarenez. Bretanci na otoku Seine kažejo še danes pri oseki velikanske nakopičene skale, ki predstavljajo, kakor trdijo, temelje potopljenega mesta Ys.